



**'Levens zijn niet mooi of afgerond' (Frieda Vogels)
Een mijnering als nieuwjaarswens**

Het is weer die tijd van het jaar waarin we – misschien meer dan anders – terug- en vooruitblikken. Waarin we een balans opmaken van hoe het was het voorbije jaar. Wat waren de knelpunten en de kwetsuren? Wat waren onze verwezenlijkingen? Welke zegeningen konden we tellen? En welke vooruitzichten en goede voornemens laten zich vanuit dit achterom kijken formuleren?

Soms overvalt ons bij dat terug- en vooruitblikken naast de pure en enkelvoudige vreugde om wat goed was ook een zekere melancholie. Een vragend twijfelen over wat voorbij is, over de keuzes die we maakten, over de weg die we bewandelden of over de dingen die ons overkwamen. Er viel ons enkele weken geleden een gedicht toe dat een eigen licht werpt op de zaak, dat de terugblik zoeter en warmer maakt en de vooruitblik met hoop en mildheid vervult. Wij citeren het even voor u:

*Levens zijn niet mooi of afgerond
maar vol breuken en scherven, tragische gebeurtenissen,
toevallige ontmoetingen, dingen die men begon
maar in de steek liet of vergat of verving door iets anders,
reeksen misverstanden ook, met komische uitslag;
dat alles wringt zich dooreen, onherkenbaar geworden
als een dorp na een aardbeving: waar men wroet naar wat men bezat
niet omdat het – een kromgetrokken lepel bijvoorbeeld –
nog zou kunnen dienen, maar om
half uitzinnig, de heilige grond te kussen:
'Hier was het!'
Frieda Vogels – uit 'De harde kern, deel 3' (Van Oorschot, 1994)*

'Levens zijn niet mooi of afgerond': als er iets is dat we over het leven moeten constateren, is het dat wel. Hoezeer sociale media ook het tegenovergestelde willen doen geloven; hoe fijn (en zelfs verheffend en verbindend) het ook kan zijn om onze – althans in onze ogen – mooiste foto's, knapste verwezenlijkingen, verhevenste gedachten of nobelste

engagementen op Facebook te posten en met vriend en wereld te delen, het dagelijkse leven van de meesten onder ons heeft vaak (in mindere of meerdere mate) iets weg van een kakofonie. We leven met de beste intenties een leven waarin we het goede willen, dat soms wél maar jammer genoeg niet altijd doen, of waarin we net dát doen dat we niet willen, of waarin we niet goed weten wat we willen en zomaar wat doen, of ... – en dat alles dan nog vaak tegelijk, in een mix van bewuste en onbewuste, gewilde en ongewilde, gewenste en ongewenste, voorziene en onvoorziene synchroniciteiten en tegenstrijdigheden. *Levens zijn niet mooi of afgerond, maar vol breuken en scherven, tragische gebeurtenissen, toevallige ontmoetingen, dingen die men begon maar in de steek liet of vergat of verving door iets anders, reeksen misverstanden ook, en dat alles wringt zich dooreen, onherkenbaar geworden als een dorp na een aardbeving.* Misschien hebben we allemaal wel iets van wat men met dat mooie West-Vlaamse woord *tjoolders* noemt: zwervers door het leven, soms op een vruchtbaar pad, soms wat dolend, afgedwaald en vindend tegelijk; en ondertussen knutselen en prutsen ons leven bij elkaar.

Terug- en vooruitblikken vanuit die vaststelling omtrent ons onaffe en nooit afgeronde leven kan diverse kanten uit. Vanuit de teleurstelling om wat niet is én vanuit een gevoel van machteloosheid om het anders te maken, kan het, bijvoorbeeld, het slachtofferschap in ons wakker roepen. In onze op prestatie gerichte samenleving komt ook de adder van het oordeel en de evaluatie al te gemakkelijk uit zijn schuilplaats onder het gras. Terugblikken verwordt soms te snel tot een evaluatieve oefening gericht op 'verbeteren', waarbij men zich afvraagt wat men van het voorbije jaar als positief kan afpunten, of waar men op negatieve wijze de mist is ingegaan. Door spijt, twijfel, schaamte of (zelf)veroordeling overmand, krijgt het onaffe en nooit afgeronde leven dan al snel het etiket van de (morele of existentiële) loser opgeplakt.

Het mooie en hartverwarmende aan het gedicht *Levens zijn niet mooi of afgerond* is dat het beide valkuilen vermijdt. *Levens zijn niet mooi of afgerond* omdat wij mislukkelingen zouden zijn, of omdat wij het slechte zouden willen, (of omdat ...); levens zijn niet afgerond omdat het leven doodgewoon zo is: niet de hele tijd mooi (maar ook niet altijd lelijk), niet de hele tijd succesvol (maar soms ook wel), niet de hele tijd vervullend (maar soms heel erg). Het hartverwarmende en troostende van dit gedicht ligt precies in het feit dat het dit onaf-zijn helemaal accepteert en erkent én, meer nog, dat het het niet afgeronde ook als *heilige plaats* benoemt. *Heilig* is dat wat ons (weer) heel maakt. De simpele vaststelling én erkenning dat ons leven onaf is, dat dat gewoon zo is, dat er altijd van alles wat zal zijn: schoonheid en lelijkheid, vertrouwen en wantrouwen, goede en minder goede keuzes, grootsheid en kleinmenselijkheid – dat alles vaststellen en erkennen, maakt ons héél; geeft ruimte, ademruimte, innerlijke ruimte en opent ons hart voor levensvreugde, moed, mededogen, helderheid en dankbaarheid.

Wanneer u zich in deze periode tussen kerst en nieuw aan een terug- en vooruitblik zou wagen, wensen wij u alvast het geluk, de troost, de openheid, de rust en ruimte van dit gedicht. Een gezegend en b(l)oeiend 2019!

Renilde en Johan

Renilde Vos – Johan Vanpée

De Grondmelodie vzw – Kriekenboslaan 44 – 3001 Leuven – www.degrondmelodie.be